

Figur 1. Anlæg med fodring på enkelt foderautomat niveau. I foderladen er monteret en portionsblander, som tildeler foder til hver foderautomat, når de meldes tomme. Der er 2 hold i stalden. Det røde hold får startfoder, og de 3 sektioner i blå hold får slutfoder.

Investér i overvågning ved ny slagtesvinestald med tørfoder

Data: Kendskab til grisenes foderoptag pr. dag giver en masse data, som kan bruges til at overvåge og optimere produktion således, at effektivitetstallene er blandt de bedste.

Af Joachim Glerup Andersen, Seges Svineproduktion

Ved at bygge den nye stald med overvågningen installeret fra første dag spares en masse penge. Typisk vil investeringen i tørfoderstalde kun være 1-2 kr. pr. slagtesvin, som produceres i staldens levetid, mens eftermontering af overvågningsudstyr er væsentligt dyrere.

Færre fejl giver færre dage til slagting

Hvor mange dage er der fejl i fodringen, syge grise eller grise, som ikke kan lide foderet? Man bliver f.eks. tit overrasket over, hvor mange dage der er 'spildt' med fodersiloer, som løber tom-

me. Ekstra dage i stalden giver spild af foder til vedligeholdelse af grisekroppen, og det koster på foderforbruget og din staldkapacitet.

Med overvågning af foderoptag fra dag til dag har man muligheden for nemt at fange ovenstående. Desværre er der meget få tørfoderstalde, som i dag kan vise foderforbruget. I publikationen 'Overvågning af tørfoderanlæg i slagtesvinestalde', erfaring nr. 1918, er vist en række design med løsninger til stalde med tørfoder. Alle løsningerne er baseret på erfaringer fra pilotbesætninger i Produktionskoncept Slagtesvin, både i forhold til etableringen og

Blå bog

- Joachim Glerup Andersen
- Seniorkonsulent, Stalde & Produktionssystemer
- Seges Svineproduktion
- joga@seges.dk

hvordan det har virket efterfølgende.

Besætningerne: 28 dages tal giver øget effektivitet

Værktøjet 28 dages tal betyder, at besætningen for hvert hold udfører en stikprøve af, hvor meget grisene er vokset siden ankomst, og hvor meget foder der er tildelt. 82 pct. af deltagerne i Produktionskoncept Slagtesvin nævner, at 28 dages tal for tilvækst og foderoptag er en hovedårsag til den forbedrede effektivitet. Derfor anbefaler vi i dag, at anlæg skal kunne give en daglig overvågning af foderoptaget, så foderet kan opgøres i perioderne dag 0 til 28, og dag 0 til slagting. Herved giver overvågningen dig og dine medarbejdere svar på, om grisene er kommet godt fra start. Du har desuden nogle

vigtige pejlemærker - på dag 28 skal de have ædt 61 FE og have øget vægten med 27 kg siden ankomst.

Beslut dig før køb af udstyr

Få diskuteret og sat kravene til dit nye anlæg før udstyret er købt. Når først der er skrevet under på købskontrakten, kan der sjældent ændres i, hvad der måles, og hvordan du får præsenteret data i en overvågning, som virker. Spørg efter referencer, som er andre besætninger, der har monteret udstyret, og som du må besøge.

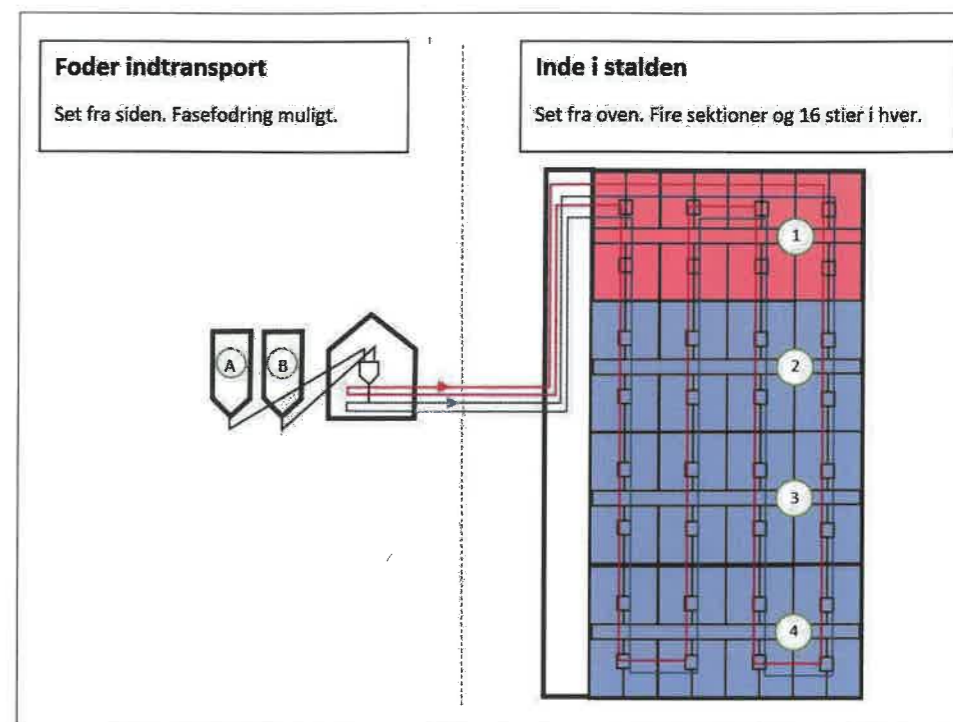
Krav til nye tørfoderanlæg

Som nævnt er erfaringen fra Produktionskonceptet, at foderoptaget pr. dag er vigtigst. Følgende skal garanteres af leverandøren:

- ▶ Adgang til data fra fjern-pc. Formålet er at sikre, at ejer, rådgiver og/eller firma løbende kan følge data.
- ▶ Foder tildelt pr. hold skal kunne udregnes (både i kg og FE). Et hold er typisk en omgang i staldanlægget, men kan også være en sektion, som der ønskes tal for.
- ▶ Foder tildelt skal kunne måles i

Figur 2. Anlæg med fodring på enkelt foderautomat niveau. Foto er af portionsblander placeret i foderladen. Aktuelle vægt afvejer portioner af 15 kg foder, som efterfølgende fremføres til enkelt stier.

Figur 3. 2-strengs-foderanlæg og portionsvægt. I foderladen er monteret en portionsblander, som tildeler foder til enten rød eller blå foderkæde. Der er 2 hold og 2 foderstreng i stalden. Det røde hold får startfoder fra rød foderkæde, og de 3 sektioner i blå hold får slutfoder fra blå foderkæde. Bemærk, sektion 2, 3 og 4 kan være indsat i forskellige uge numre, men foder tildelt fra dag 0-28 vil så ikke altid være tilgængeligt.

forskellige perioder således, at du kan se foderoptag fra dag 0 til 28 eller fra dag 0 til slagting. ▶ Foder tildelt skal vises på diagram, som dag for dag viser antal FE tildelt pr. gris i holdet. På den måde er det hurtigt at se, hvor der er opstået fejl, finde årsagen og udbedre til næste hold grise. ▶ Data skal være tilgængelige fra webserver, hvor data kan hentes af andre softwareleverandører. Det kan for eksempel være managementprogram, der bruges til at opgøre E-kontroller. Dette kan desværre ikke lade sig gøre ved ret mange leverandører.

Ved nybyggeri er der to typer af anlæg, som er værd at overveje for at kunne opfylde ovenstående krav til overvågningen. Dette er:

Fodring på enkelt foderautomat-niveau

Denne type, se figur 1 og 2, er etableret i en række danske besætninger og kan leveres fra tre forskellige leverandører: SKI-OLD A/S, Agrisys A/S og BoPil A/S. Se også foto. Fordelene er, at den også kan lave glidende foder-skift og eventuelt styre en slutfoderstyrke. Ulemperne er, at den er dyr, fordi hver foderautomat

skal have monteret sensor og en ventil på foderkæden, og anlægstypen kræver interesse for it og teknik.

Fodring med 2-strengs-anlæg og portionsvægt

Denne type, se figur 3 og 4, er etableret i en række besætninger og leveres fra Skov A/S. Se også foto. Fordelene er et billigere anlæg, der også kan lave glidende foderskift. Samtidig er det et veludviklet overvågningssystem med flere andre tilvalg mulige. Ulemperne her er også et krav om interesse for it og teknik.

Figur 4. 2-strengs anlæg og portionsvægt. Foderet kommer ind via sneglerenden fra færdigvaresiloen placeret udenfor. Derfra afmåles en portion foder i vægten, og dette tildes enten rød foderkæde (hold på start foder) eller blå foderkæde (hold på slutfoder) afhængig af, hvilken trækstation der er sat til at køre. Der kan kun køre én trækstation ad gangen.